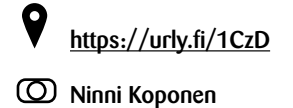

ÄPÄTINKANGAS (20)

Kyläläisillä oli tarve jakaa kokemaansa ja saada myötätuntoa. Omien menetystensä korostajat kuitenkin suuttivat. Vältän tunteeseen palaamista. Eihän omat aineelliset vahinkoni olleet muutamaa ruttuantunutta räystäskourua vakavampaa. Kylän sosiaaliset siteet vahvistuivat ja turvaverkot laajenivat. Tilanteissa, joissa vuorovaikutukselta odotettiin päivittelyä irronneista kattopelleistä, kuvailin omia kokemuksiani vastasyntyneen vauvan rinnalla. Tiesin, että kirjanpainajalegioonan hyökkääminen tai aggregaattien loppuminen myymälöistä eivät olisi minulle ensisijaisia uhkia. Huomasin jopa kadehtivani heitä, kenen vahingot olivat korvattavissa vakuutuksista. Rahalla mitattu sääli olisi jotenkin konkreettisempaa.

Myrskyn uhreja olivat kylällämme kaikki. Perintömetsän kasvun odotusarvot tai nuorena miehenä istutettuun taimikkoon kohdistuneet vahingot olivat määräävimpiä tekijöitä, millä tunteisiin vetoavaa kunnioitusta ansaittiin. Kyläyhteisön kollektiivista surua mitattiin myrskyn kaatamissa hehtaareissa ja tukiksi kelpaamattomissa moteissa. Vastoinkäymisten vaara leijui ilmassa vielä pitkään. Terveysten kohdistuneita vahinkoja aiheutui vasta sitten, kun tarmokkaiden ahertajien polttomootorikäyttöiset työkalut lauloivat yötä päivää jokaisessa niemessä. Olihan pihanurmet ja perennäpenkit saatava nopeasti taas kukoistamaan. Kekäläniemäläisten puheeseen on juurtunut kaksi ajan

käsitettä; on aika ennen myrskyä ja myrskyn jälkeen. Meillä on yhteinen asia, joka traumatisoi monet vuosiksi. Koettelemus, joka vahvistaa kylämme identiteettiä mieleenpainuvalla tavalla. Tarina kerrottavaksi tuleville sukupolville.

Heinäkuun lopulla oli helteinen päivä. Lämmin ja painava ilma roikkui pihapuiden alaoksilla. Minun oli vaikea löytää suojaavaa pihakoivun lehvästöä, jonka varjossa olisi vaaleansinisten vaunujesi hyvä olla päiväuniesi aikana. Olit syntynyt kesäkuussa, yhteistä elämää meillä oli takana muutama viikko. Olit esikoiseni, ihmettelimme vielä toisiamme. Koin uudessa roolissani epävarmuutta. Ympäristöstä tulevissa vaatimuksissa luotiin odotuksia vastasyntyneen parhaan ravinnon lähteistä. Imetys on kuulemma niin helppoa. Heikentynyt itseluottamus teki sykkyyä mieleeni. Hyvän äitiyden normit loivat paineita.

Olin väsynyt päivän kuumuudesta. En muista minikään median varoitelleen navakasta tuulesta tai ukkoskuuroista. Toisaalta en olisi säätiedotuksen perusteella tehnyt mitään toisin. Autokuurin ovet olivat auki ja trampoliini pihalla, satoi tai paistoi. Peittelin sinut yöunille pinnasänkyysi. Ilmastointilaitteesta hurisi viileää ilmaa. Minä oikaisin omaan sänkyyni, löystyneitä luuliitoksiani suoristellen. Tuuletusikkunoista puhalsi jo illan viileys. Pian sade ropisutteli kattopeltiin tuudittavaa hurinaa. Uni saapui hetkessä.

Yön raikastava tuuli oli vaihtunut vihellykseksi. Ujellus sai minut nousemaan ylös. Painoin tuuletusikkunoiden kahvat kiinni. Isot ikkunat järvelle päin näyttivät harmaata maisemaa, salammat leiskuivat, jyrinän suunnasta ei saanut selvää. Maisemasta ei enää erottunut horisonttia eikä vesiseinän takaa näkynyt pihakoivua. Ikkunoiden pielukset tuntuivat irtoavan helisevien lasiruutujen edessä. Raju ilma tuntui tulevan väkisin sisälle. Myrskyn ääniä on vaikea pukea sanoiksi. Korvien aistimuksessa oli ujellusta ja mylvintää. Toisaalta kaikki äänet olivat vaimenneet. Ei kuulunut yhtään mitään. Voin hyvin ymmärtää sen hämmennyksen tunteen, jos talon kattopellit läpäissyt pihapuu tuli talon asukkaille tietoon vasta myrskyareenan väistymisen jälkeen.

Rauhattomuuteni oli tarttunut sinuunkin. Nostin sinut pois pinnasängystäsi, joka sijaitti talon ulkoseinän vieressä. Tiiliseinän toisella puolella kasvoi muutaman metrin päässä pihamme suurin kuusi. Otin sinut viereeni jatkamaan untasi. Raju ilma pauhasi mustana vielä hetken, pyyhkäisi sitten hurjana ylitsemme ja jatkoi matkaansa möyryten. Minutteja oli tarpeetonta laskea, en voinut muuta kuin odottaa. Yö oli valloillaan, uni oli poissa.

Uteliaisuuteni pihapiirini tuhoista sai minut nousemaan ylös. Seisoin kotini rappusilla ja tuntui, että olisin astunut ulos johonkin toiseen paikkaan. Oli aivan hiljaista. Ei kesäyön lintujen leperrystä tai sirkkojen

sirinää. Usva leijui raskaana velloen parin metrin korkeudessa peltojen päällä. Maa höyrysi. Tuoksui märkä heinä ja multa. Rajuilmasta väsyneet puunrungot olivat katkeilleet pihanurmelle säleitään heitellen. Pihan suurin kuusi oli kaatunut talosta pois päin nostaen juuristolevyn kuin seinäksi ylös. Lennelleitä pihakalusteita ympäri pihaa. Trampoliini oli poissa. Heinää ja puiden lehtiä liimaantuneena märille pinnoille. Surin hetken maahan pudonneita omenan raakileita ja taittuneita marjapensaita. Sähköpölväissä kulkevat ilmajohdot retkottivat maassa. Niin lojuivat sähköpölväätkin. Kylätien oli sulkenut kaatuneiden puiden ristikko. Usvan seasta kajastavat auton ajovalot kuljivat peltoa pitkin etsien mahdollisia kiertoreittejä, jonnekin.

Kokonaisvaltainen väsymys turrutti toimintakykyäni. Tiesin, että aamu oli liian lähellä. Sinä kutsuit minut taas lähellesi. Yritin siirtää voimattomuuden tunteeni vielä aamu viideltä johonkin hyödylliseen. Tein mielikuvalistoja taskulamppujen ja kertakäyttöastioiden sijainneista kodissamme. Mitä maitotuotteita olikaan tullut hankittua lämpenevään jääkaappiin eilen. Laskeskelin kosteuspyyhkeiden riittävyttä seuraavaksi päiväksi. Onneksi en silloin tiennyt, että olisimme 24 vuorokautta ilman sähköjä ja juoksevaa vettä. Seuraavana päivänä lämmitin sinulle kaasukeittimen vesihauteessa korviketta. Päiväuniasi varjostanut pihakoivukin makasi maassa. ■
Jenni Rautio

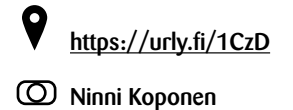

Valtion omistama 105,8 hehtaarin kokoinen Äpätinkankaan alue sijaitsee Rautjärven kunnan Kekälänimen kylässä. Äpätinkangas sai valtioneuvoston asetuksella luonnonsuojelualueen aseman loppuvuodesta 2019. Äpätinkankaan tekee ainutlaatuiseksi sitä kohdannut mittava myrskytuho, joka loi alueesta nykyisenkaltaisen, runsaasti lahoppua sisältävän luontaisen metsätuhoalueen. Äpätinkankaan vanhat metsät olivat huomionarvoisia jo ennen myrskytuhojakin. 29.7.2010 ennen puolta yötä Asta-rajuilman voimakas syöksyvirtauksien parvi eteni Kekäläniemen yli. Vastaavanlaisia yöllisiä syöksyvirtausparvia ei löydy Suomen sääilmiöiden historiasta.

Kekälänimen kyläyhdistys on toteuttanut Äpätinkankaalle teemallisen luontopolun yhteistyössä Metsähallituksen kanssa. Luontopolku on 1 km pitkä ja se kulkee helppokulkuista metsätien pohjaa. Polun pääsee kulkemaan jalkaisin tai pyöräillen. Polku päättyy jääkauden muoamalle harjumaiselle hiekkakankaalle, joka jakaa vedet laskemaan kahteen päävesistöön; Hiitolanjoen ja Vuoksen valuma-alueeseen. Luontopolun kohokohta on sen päätepiesteestä, jonka metsätyypissä yhdistyy kuiva kangasmetsä ja järeät maalahopuut. Tässä kohdassa Asta-myrskyn tuhot ovat konkreettisesti nähtävissä ja vaikkapa käsin kosketeltavissa. Myrskytuhoareenan erilaiset aistimukset voivat parhaimmillaan olla jopa mykistävä elämys tai voimaannuttava kokemus. Päätepiesteen levähdyspaikasta on myös hyvät näkymät Torsalle. Polun varrelle on koottu muutamia opastetaluja, jotka kuvaavat alueen merkitystä etenkin lahoppuulajiston elinympäristönä. Luontopolun kulkijaa ohjataan myös tutkimaan omaa metsäsuhdettaan opastetulla harjoitteella.

ÄPÄTINKANGAS (20)

The villagers needed to share their experiences and receive sympathy. However, those who overemphasised their own losses aroused anger. I steer clear of returning to the emotion. After all, my material losses were no more serious than a few bent bits of guttering. The social cohesion of the village was strengthened and the safety networks extended. In situations where the expected interaction included bemoaning the detached tin roof covering, I described my own experiences alongside my newborn baby. I knew that an attack by a legion of spruce bark beetles or stores running out of generators would not be my primary concerns. I even found myself being envious of those whose losses could be covered by insurance. Pity measured in cash would be somehow more concrete.

Everybody in our village was a victim of the storm. Expected values of the growth of the inherited forest or damage to a stand of young trees planted as a youth were among the most prominent factors for earning respect on emotional grounds. The collective grief of the village community was measured in the hectares flattened by the storm and the cubic metres of timber unfit for prime logs. The danger of misfortune hung in the air for a long time. Damage to health was caused only when the petrol-driven tools of energetic workers sang day and night on every headland. The garden lawns and flowerbeds had to be quickly restored to their former glory. Two concepts of time have become rooted in the speech of Kekäläniemi folk; there is the time before the

storm and after the storm. We have a shared concern that traumatised many people for years. A trial that reinforces our village identity in a memorable way. A story to tell future generations.

It was a scorching hot day at the end of July. The warm, heavy air hung on the lower branches of the yard trees. I had trouble finding a birch to provide foliage shelter for a good and shady place to put your pale blue pram during your nap. You had been born in June, so we had a few weeks of living together behind us. You were my firstborn; we were still awestruck with each other. I felt unsure in my new role. The demands of the environment created expectations of best sources of nutrition for a newborn. They said that breastfeeding was so easy. My impaired confidence formed a knot in my mind. The norms of good motherhood created pressures.

I was tired from the heat of the day. I can't remember any media warnings about strong winds or thunderstorms. On the other hand, I wouldn't have done anything differently on the basis of a weather forecast. The garage doors were open and the trampoline in the garden, rain or shine. I tucked you in your cot for the night. The air conditioner hummed out cool air. I stretched out in my own bed, straightening out my slackened joints. The cool of the evening was already blowing in through the windows. Soon, raindrops on the tin roof blurred into a soothing murmur. Sleep arrived in no time.

The refreshing night breeze had turned into whistling. The howling made me get up. I closed and fastened the windows. The large windows looking out to the lake showed a grey landscape, lightnings flashed, I couldn't make out the direction of the thunderclaps. The vista no longer had a discernible horizon, and the birch tree in the yard was hidden behind a wall of water. The window frames seemed to be coming loose with the rattling panes of glass. The tempest seemed to be forcing its way into the house. It is difficult to find words for the sounds of the storm. The ears perceived howling and roaring. On the other hand, all sounds had ceased. You could hear absolutely nothing. I can well understand the sense of bewilderment, if the residents of a house only became aware that a tree had crashed through the tin roof after the storm arena had passed.

You had caught my agitation. I picked you up from your cot, which was against the outside wall of the house. A few metres away from the brick wall stood the tallest spruce tree in our yard. I took you into my bed to continue your slumbers. The black tempest roared for a while longer, then swept furiously over us and went roaring on its way. It was useless counting the minutes; I could do nothing but wait. The night had taken charge, sleep had deserted me.

Curiosity over the damage to my yard made me get up. I stood on the steps of my home and felt like I had stepped outside in some other place. It was perfectly quiet. No summer's night birds twittering or crickets

whirring. Mist hung heavily a couple of metres above the fields. The earth was steaming. There was a smell of wet hay and soil. Tree trunks, exhausted by the storm, had snapped, throwing their splinters across the lawn. The tallest spruce in the yard had fallen away from the house, its slab of roots raised up like a wall. Garden furniture had been flung all over the yard. The trampoline was gone. Grass and leaves stuck on wet surfaces. I grieved for a moment over the fallen unripe apples and snapped soft fruit bushes. Overhead wires strung between power poles were sprawled on the ground, as were the poles. The village road was blocked by a trellis of fallen trees. Vehicle headlights looming through the mist swept along a field, seeking possible alternative routes, to somewhere.

Total exhaustion paralysed my ability to function. I knew the morning was too close. You called me to you again. At five o'clock, I was still trying to convert my feeling of powerlessness to something useful. I made mental lists of the locations of flashlights and disposable tableware in the house. Of the dairy products I had purchased yesterday and put in the warming fridge. I calculated whether the wet wipes would last through the next day. Fortunately, I didn't know then that we would be 24 days without electricity and running water. The next day, I warmed formula milk for you in hot water on a camping stove. Even the birch that had shaded your nap was lying on the ground. ■

Transl. Annira Silver

The state-owned 105.8-hectare Äpätinkangas area lies in the village of Kekäläniemi in the municipal district of Rautjärvi. Äpätinkangas was granted nature reserve status by a government decree late in 2019. Äpätinkangas is unique because of the massive storm damage it suffered, which turned the area into the present natural forest disaster area containing abundant decayed wood. The ancient forests of Äpätinkangas were noteworthy even before the storm damage. On 29 July 2010, before midnight, the powerful downburst cluster of the storm Asta passed over Kekäläniemi. There are no similar downburst clusters reported in the history of Finnish weather phenomena.

The Kekäläniemi Village Association and Metsähallitus have jointly created a themed nature trail in Äpätinkangas. The trail is 1 km long and runs along an easy-access old forest track. You can traverse the trail on foot or by bicycle. The trail ends in a ridge-like sandy heathland formed during the Ice Age, which acts as watershed between two main waterways, the Hiitolanjoki and Vuoksi basins. The high point of the nature trail is its terminal, the forest type combining dry heathland forest and huge lying decaying trees. On this site, the damage caused by the storm Asta is visible and concrete, even tangible. At best, the various perceptions of the storm damage arena can be a dumbfounding event or an empowering experience. The picnic site at the terminal also offers fine views of Torsa. There are some guide boards placed along the trail, describing the importance of the area particularly as a living environment for species that depend on decaying wood. The visitor to the nature trail is also guided to examine their own relationship with the forest through a structured exercise.

